

KOIVISTON viesti

Nro 12 Joulukuu 2012

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Viesti on luettavissa
myös netissä.

www.koivistolaiset.net

*Suomen Koivisto-Seura ry kiittää jäseniään ja ystäviään
kuluneesta aktiivisesta toimintavuodesta ja toivottaa kaikille*

*rauhallista joulua
ja hyvää
uutta vuotta 2013*

Muistoja Kiurlahden syksystä 1943

Seppo Mannonen

Osa 7

*Illat alko pimetä, äiti alko nostaa peruaa, jonka hää kanto
kujasiin kuivumaa ja sieltä sit talo al kellarii.*

Meil ol kaalit kasvaant hyväst, niist tehti hapankaali talveks. Äiti ol löytänt sopivan puupytyn, joho kalisuikaleet pantii ja puupölkyl hakattii tiukka, miekii sain hakata, nii et ves tul pintaa.

Mei kyläs ol osuuskaupan sivumyymälä. Siel ol vaa jauhoi ja rynnii, mut ku ilmat alko viiletä, ni sielt sai muutakii. ku välil lihhaaki. Myöhä ol eletty koko kesä pääasias kalaruuvil. Äitil ol katiska joka piti meijät omis kalois. Isot pojat toivat joskus ankeriaan ja Onnin kans veettii joskus uistinta.

Jos tarvittii jottai muuta sitä pit hakkee kauppalast. Sinne pääs laival Souka laiturist, joho ol matkaa melkei viis kilometrii. Äiti ol joskus käynt kauppalas mut mie en olt pääst mukkaa. Mut sit hää läks käymää Viipuris ja mie pääsi häne mukkaans. Ensi käveltti Soukkaa sielt laivaa, mil päästii Uuraaseen. Uraas ol mei talo, joka ol armeijal vuokrattu. Siel ol huone lotilla jos muo oltii öytä.

Aamulaival mäntii Viipurii. Siel jäi mielee tori mis ol paljo

*”jäil et
sit mäne
vaik muut
männöö”*

väkkee. Minnuu kiinosti pyöree torni, joka iso, mukulakivvii pitki ku kävel sen ympäri ni kyl ol iso. Takaosas ol hevosii Mut ku mie pääsi se ympäri ni mis äiti on, siin seinä vieres seistes katselin äitii jo tippa silmäs, ku hää viimei ilmesty vihaseen miu luokse komens ”mihi sie hävisit, nyt kävelet miu rinnal, sie voit hävitä tänne ihmiste sekkaa”.

jatkuu sivulla 7

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Talven taikaa!

Ihanaa, että on lunta. Lumityöt on mukavaa puuhaa, naapureitakin tapaa taas. Hiihtämään pääsee. Kaikki on niin kovin kaunista, suorastaan idyllistä. Lumessa möyhyäminen oli lapsuuden talvissa parasta ja lumihuvit sopivat isommillekin. Lumi on valoa ja iloa.

Perintöalbumeista löytyy talvisia kuvia Koivistolta. Tuossa Liisa-täti ja Jussi-setä poseeraavat Eino-setän ottamassa kuvassa karvakaulukakissa Melukylän idylliä muistuttavassa maisemassa. Hilma-täti on varmasti ollut reipas ihminen. Albumissa on niin melontakuvia Koiviston rannoilta, kuin hiihtokuviakin samoista maisemista.

Jarmo Ratian isä muisteli yhdellä Koiviston ja Penttilän reissulla vanhoja aikoja. Vaikka oli kesähelle, hän kaiveli muistin sopukoista tarinoita kilpahiihdännöistä, latureiteista. Mainitsi tuon samaisen Jussin mainioksi hiihtäjäksi, suorastaan hiihtomestariksi.

On Koivistolla varmasti talvella paleltukin. Rannalla tuulee aina ja talvinen viima hyytää. Talvikalastajien punkkaelämä ja talviset nuotanvedot ja hylkeen pyynnit ovat olleet rajua touhua. Kylmän sietoon liittyy sankaritarinoitakin. Ainakin enoni karaisivat itseään olemalla talvella paljon paljain käsin, verkoillakin, ei sitä muuten kehittyisi teräsnyrkiksi. Salpausselän kisojakin eno-Pekka katseli kädet paljaina.

Suomea on hiihdetty maailmankartalle, mutta tärkein hiihtomaailmalla lienee talvisodan ja sotatalvien hiihdot. Suomalaisotilaitten hiihtotaidot ja kyky selviytyä talven ankarissakin oloissa takasivat osaltaan Suomen itsenäisyyttä. Viiden vuoden päästä juhlitaan Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä. Samana vuonna järjestämme hiihdon maailmanmestaruuskilpailut. Nämä kaksi asiaa tulevat yhdistymään Suomen satavuotisen itsenäisyyden talvijuhlaksi. Kaikki suomalaiset kutsutaan mukaan, join the celebration.

Suomi, talvi ja lumi, hiihtämisen riemu, ovat meidän kaikkien yhteistä omaisuutta. Nautitaan niistä.

Hartaast'

Avaran sydämen juhla!

Entisajan joulussa toistettiin lausetta: ”Armeliass on rikas”. Talojen emännät leipoivat ylimääräisiä leipiä, ”lämpiäisiä” vietäväksi naapureille ja varsinkin heille, joilla oli kodeissa puutetta jopa ruuasta. Vietiinhän ”rotinoita” myös vastasyntyneen kotiin sekä tu-paantuliaisiin ”leipää ja suolaa”. Mutta jouluna, silloin oli jotain aivan erityistä lämpöä antamisissa.

Myös koulujen ja seurakuntien joulujuhissa jaettiin vielä omassakin nuoruudessa pieniä pusseja, missä oli omena ja pipareita, ehkä joku karkkikin. Tämä tapa taisi säilyä pitkään. Jokainen sai samanlaisen pussin.

Pikkujouluissa kierrätetään nykyisinkin pikkutavaroita, mutta onni ei osu kaikille samanarvoisesti. Jos jätetään nimellä, niin toiset lapset saavat enemmän kuin toiset. Niille toisille, jotka eivät saa mitään, jää paha mieli.

Suurimman ja kaikille samanarvoisen lahjan antaa Taivaallinen Isämme, Kuninkaitten Kuningas ja Herrain Herra. Hän antaa ensiksikin sen avaran sydämen lapsilleen, mistä jakaa. Jouluna kaikkien sydän tulee lempeäksi ja rakkaudesta palavaksi, jos antaa Isämme vaikuttaa elämäänsä. Joulun siunaus leviää maanpiiriin

yllä. ”Maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto”. Luontokin rauhoittuu, karhut ovat maan alla luolissaan, samoin käärmeet ja monet pelottavat metsän eläimet. Vain enkelit ovat liikkeellä ja loistavat tähdet taivaalla.

Mutta joulua ei tule kenellekään ilman Jeesusta. Huomenna, ensimmäisenä adventina me laulamme Hänet tervetulleeksi kirkoissamme ja kodeissa: ”Hoosianna”-hymnillä! Adventus tarkoittaa, että Herra on tulossa, me odotamme Häntä. Myös sanan varsinainen merkitys: ”Herra auta, Herra pelasta” on nykyin ajankohtainen. Väkivallan ja vihan turmelema maailma tarvitsee täydellistä pelastusta pahan vallasta.

Nyt kaikkien kristittyjen pitäisi yhdessä huutaa avuksi Vapahtajaamme yksityisiin ja yhteisiin asioihimme. Muuten se ainut eläin joka jää tänne talveksi-kin ulvomaan perii meidät.

”Tule rakkaus ihmisrintaan, kotis oikea onhan se vain, sinun kanssasi kaunehintaan, elo antavi matkallain. / Tule rakkaus ihmisrintaan, tule lahjana joulun tään, niin laulua laatusintaan, sydän laulavi sykkäissään!”

Joulurauhaa ja siunausta toivottaen Valma Luukka

Rakkaamme

Elli Ilona
HOVI

os. Pörrö

s. 12.2.1928 Koiviston Vatnuori
k. 11.10.2012 Porvoo

Rakkautella ja kiittolisuudella muistaen
Sisaret ja veljet perheineen
Kummipojat Jarmo ja Sami perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

Me kuolemme.
Emmekä kuitenkaan kuole,
vaan elämme niiden sydämissä
jotka ovat rakastaneet meitä.
(Martti Lindqvist)

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Hilkka Annikki
TAPANAINEN

o.s. Peussa

s. 20.4.1920 Koivisto
k. 10.11.2012 Helsinki

Jo Karjalan kunnalla lehtii puu
jo Karjalan koivikot tuubettuu.
Käki kukkuu siellä ja kevät on -
Vie sinne mun kaiboni pohjaton.

Rakkautella muistaen
Veijo
Liisa perheineen
Juha perheineen
Hilkan sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

KOIVISTON viesti

ISSBN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitetun ilmoitusmateriaalin tulee olla toimituksessa viimeistään lehden ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Toimitus ei vastaa sille lähetetystä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan.

Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista.

Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa.

Liikeilmoitukset 50 snt/ppm
Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm
Lasten kuvalliset onnittelet 6e/kpl

Aineisto mieluiten digitaalisena:

studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot, muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat toimitetaan osoitteeseen:

Studio Salokannel & Toivonen,
Koiviston Viesti p. 03 7824 553
Rauhankatu 8, 15110 Lahti.

Aineisto palautetaan vain jos mukana on postimerkillä varustettu palautuskuori osoitteineen.

Tilaukset, osoite- ym. muutokset

aina kirjallisena tai sähköisesti edellämäinnittuihin osoitteisiin.

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 28e, sisältää vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta voi myös maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksun 10e. Lehdessä julkaisemattomia artikkeleita ja kirjoituksia julkaistaan seuran kotisivuilla www.koivistolaiset.net, jossa myös tämäkin lehti on luettavissa myöhemmin.

Jäsenlehden postituksesta pohjoismaihin +2e/vuosi, eurooppaan +7 e/vuosi muualle maailmaan +12 e/vuosi
Pankkiyhteys: Nordea 151930-186847

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 0400 94 96 95

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

Johtokunna asjoi

Suomen Koivisto-Seura ry myöntää kultaisia ja hopeisia ansiomerkkejä ansiokkaasta koivistolaisesta kotiseututyöstä. Ansiomerkkejä on myönnetty vuonna 2012 seuraaville henkilöille:

Suomen Koivisto-Seura ry:n kultainen ansiomerkki:

Anja Nyroos (Helsingin Koivistolaiset ry)
Henry Mäkeläinen (Turun ja ympäristön Koivistolaiset)

Suomen Koivisto-Seura ry:n hopeinen ansiomerkki:

Kurt Ratia	Mäntsälän Koivistolaiset ry
Kaija Pönni-Susiluoto	Helsingin Koivistolaiset ry
Pirjo Harju	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Kaisa Agge	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Terttu Mattila	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Eira Toivanen	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Asta Raatikainen	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Riitta Pohjanuoma	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Timo Suominen	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Matti Agge	Turun ja ympäristön Koivistolaiset ry
Juhani Mäkeläinen	Sukuseura Koiviston Mäkeläiset
Päivi Haikonen	Sukuseura Koiviston Mäkeläiset
Marketta Uusitalo	Sukuseura Koiviston Mäkeläiset

Lämpimät onnittelet kultaisen ja hopeisen ansiomerkin saajille!

Suomen Koivisto-Seura ry:n sääntömääräinen vuosikokous

la 16.3.2013 klo 11.00
Ravintola Iris, Aleksanterinkatu 20, Porvoo

Tulokohvit klo 10.00 alkaen!

Tervetuloa!

Suomen Koivisto-Seuran talvipäivä

La 16.3.2013 vuosikokouksen jälkeen
ravintola Iris, Aleksanterinkatu 20, Porvoo

Yhteinen lounas noutopöydästä.

Tervetuloa!

– Puheenjohtajalt' itseltää –

Uuves lumes on vaikija hiihtää vanhaa lattu

Vuosi saadaan jälleen kerran valmiiksi. Maatalousyh-teiskunnasta periytyvään tapaan kirjataan vuoden sato ja suunnitellaan tulevaa vuotta. Joulun pyhät tarjoavat hetken aikaa rauhoittua ja vetää henkeä ennen uusia haasteita.

Uuden vuoden lupaukset ovat sikäli kummajaisia, että hyvää tavoitetta voi toki ryhtyä tavoittelemaan heti kun sellaisen keksii. Lupausta lujittaa jonkin verran se, että siitä kerrotaan muille. Vielä vahvemman siitä saa tekemällä sopimuksen jonkun toisen kanssa. Luonteensa mukaan ihminen noudattaa sopimuksia.

Entäpä jos antaisi lupauksen joululahjaksi? Mitähän lähimmäisemme meiltä toivovat? Vuoden aikana on saanut palautetta laiminlyönneistään, välinpitämättömydestään, unohtuksistaan. Jos kirjoittaisi nämä muistiin ja lupaisi parantaa tapansa? Varmasti vilpiton lahja, joka sopii hänelle, jolla on jo kaikkea.

--

Koiviston kirkon kunnostusta ja entistämistä varten on Venäjällä perusteilla säätiö. Seuraamme on pyydetty mukaan sen toimintaan asiantuntijana, ja tähän olemme ilmoittaneet valmiutemme. Rahallista tukea se ei meiltä edellytä.

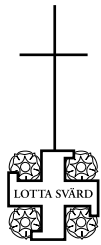
Olemme yrittäneet koota Suomen puolella olevaa tietoa kirkon sisätiloista. Piirustuksia ei ole löytynyt, joten valokuva-aineistosta on hyötyä alkuperäisen sisustuksen selvittämisessä.

On hienoa, että yksityis-sektorilta löytyy tällä tavoin kiinnostusta vanhan arvokennuksen kunnostamiseen. Toivotaan hankkeelle menestystä.

--

Toivotan rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta kaikille koivistolaisille ja muillekin seuramme parissa toimiville.

Jouni J. Särkijärvi

Rakas äiti, mummi ja isomummi

**Eeva Maria
TARVAINEN**

ent. Honkanen
o.s. Torkkeli

s. 20.12.1923 Humaljoki
k. 8.10.2012 Helsinki

*Väistyi vaivat, tuli rauha,
uni kaunis ikuinen.*

Rakkautella kiittäen ja kaivaten

Anneli ja Yrjö

Kirsi ja Mika perheineen

Kaisa

Penntti ja Anja

Matti ja Helena

Tommi

sukulaiset, ystävät ja työtoverit

Siunaus toimitettu läheisten
läsnä ollessa 7.11.2012 Malmin
siunauskappelissa.

Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

**Olavi
RATIA**

s. 1.2.1927 Humaljoki
k. 12.11.2012 Kemiö

*Minne meri ja taivas kantaa,
minne aalto ja tuuli käy,
siellä nouseva aurinko hohtaa
ja sydämelle lempeän rauban suo.*

Kaivaten ja kiittäen

Timo perheineen

Marja perheineen

Hilkka

Veljet ja sisaret perheineen

Muut sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

**Suomen
Koivisto-Seura r.y.**
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdysseiteinä
- järjestää kotiseututilaisuuksi
- harjoittaa julkaisutoimintaa
- suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Jouni J. Särkijärvi
Kuurinniityntie 1, 02750 Espoo
puh. 040-561 4951
jouni.sarkijarvi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050-516 5651
Sihteeri, Virpi Huhtanen,
Ahtaanmäki1A2, 02280 Espoo.
puh. 0440-501 806
virpi.huhtanen@kolumbus.fi
varalla Risto Kaukiainen, Helsinki

Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lappeenranta
puh. 05-5448850
Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040-564 9341
Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj.
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 050-548 1601
Senioritoimikunta, Helge Teikari pj.
07190 Halkia
puh. 019-664 8112

Hallituksen muut jäsenet:
Raimo Kyytsönen, Mäntsälä
varalla Hannu Veijalainen, Lahti
Eero Ahtikari, Piikkiö. 050-525 5174
varalla Airi Saarinen, Turku
Tuomo Kokkala, Kotka. 050-589 4443
varalla seppo Rytkölä, Kotka
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400-800 752
varalla Pertti Hämäläinen, Espoo
Riitta Nurmi, Porvoo. 041-455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo

Hanna Silfver, Piispanristi. 02-243 2940
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044-522 8098
varalla Mirja Haapanen, Hamina

Koivisto-säätiö:

Hallituksen pj. Sirpa Taskinen
puh. 040-5811 642
Säätiön asiamies Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
puh. 040-583 5397
koivisto-saatio@kolumbus.fi

Piparkakkukirkko Koiviston malliin

Koiviston kirkon kunnostus lienee nyt lähempänä kuin koskaan.

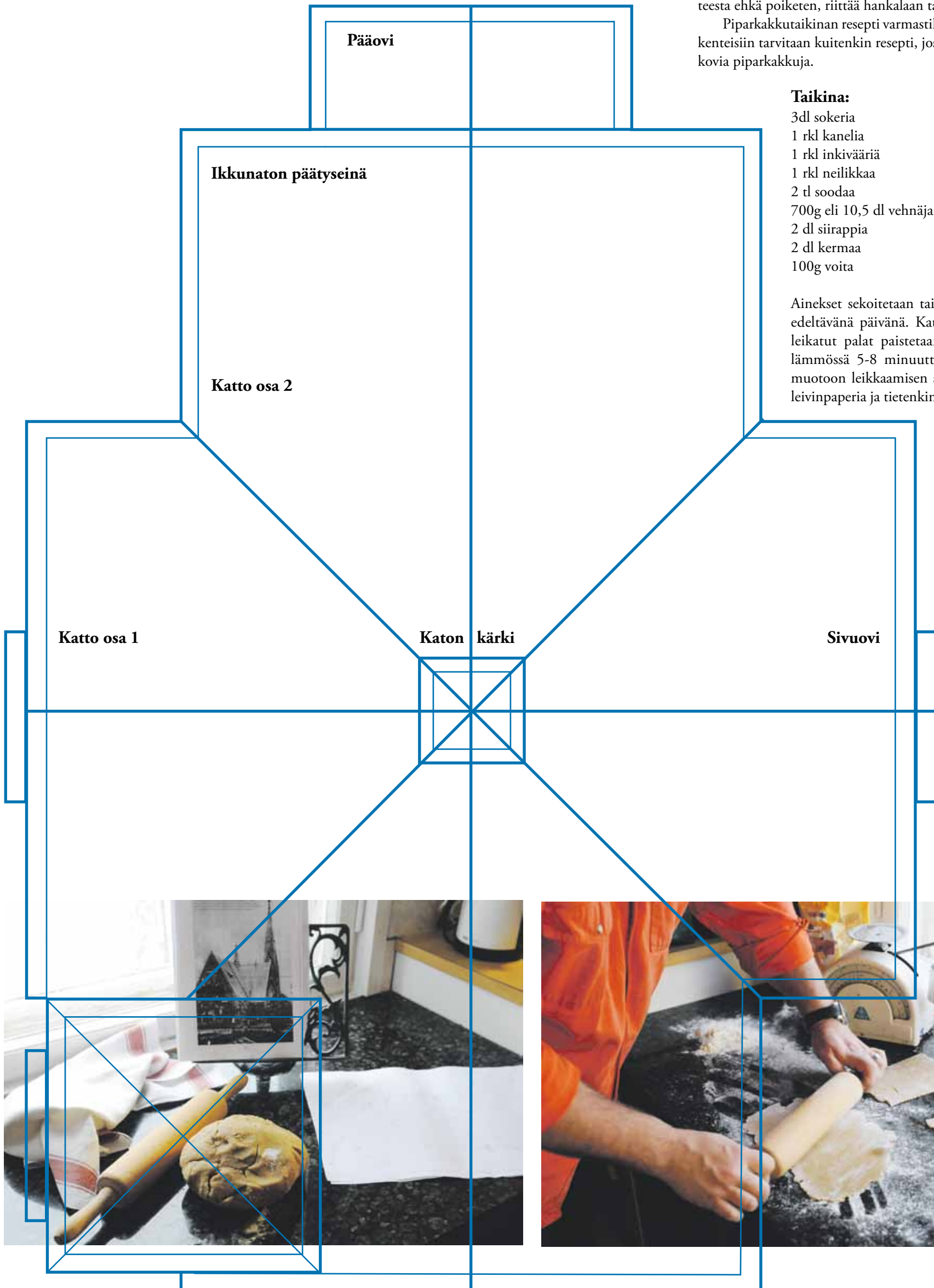
Kirkon kuvia ja piirustuksia on kulkenut toimituksen kautta ja tästä intoutuneena halusimme tehdä oman versiomme kirkosta. Ja näin joulun aikaan helpoimmasta mahdollisesta materiaalista, niin ainakin luulimme. Tälle sivulle on koottu tarkat piparkakkukirkon piirustukset niille käsistään taitaville kotikokeille, joiden kärsivällisyys, karjalaisesta luonteesta ehkä poiketen, riittää hankalaan tarkkuustyöhön.

Piparkakkutaikinan resepti varmastikin kaikilla on. Rakenteisiin tarvitaan kuitenkin resepti, josta syntyy erityisen kovia piparkakkuja.

Taikina:

3dl sokeria
1 rkl kanelia
1 rkl inkivääriä
1 rkl neilikkaa
2 tl soodaa
700g eli 10,5 dl vehnä jauhoja
2 dl siirappia
2 dl kermaa
100g voita

Ainekset sekoitetaan taikinaksi leipomista edeltävänä päivänä. Kaulitut ja muotoon leikatut palat paistetaan 200 C° uunilämmössä 5-8 minuuttia. Itse käytimme muotoon leikkaamisen apuna läpinäkyvää leivinpaperia ja tietenkin viivainta ja veistä.

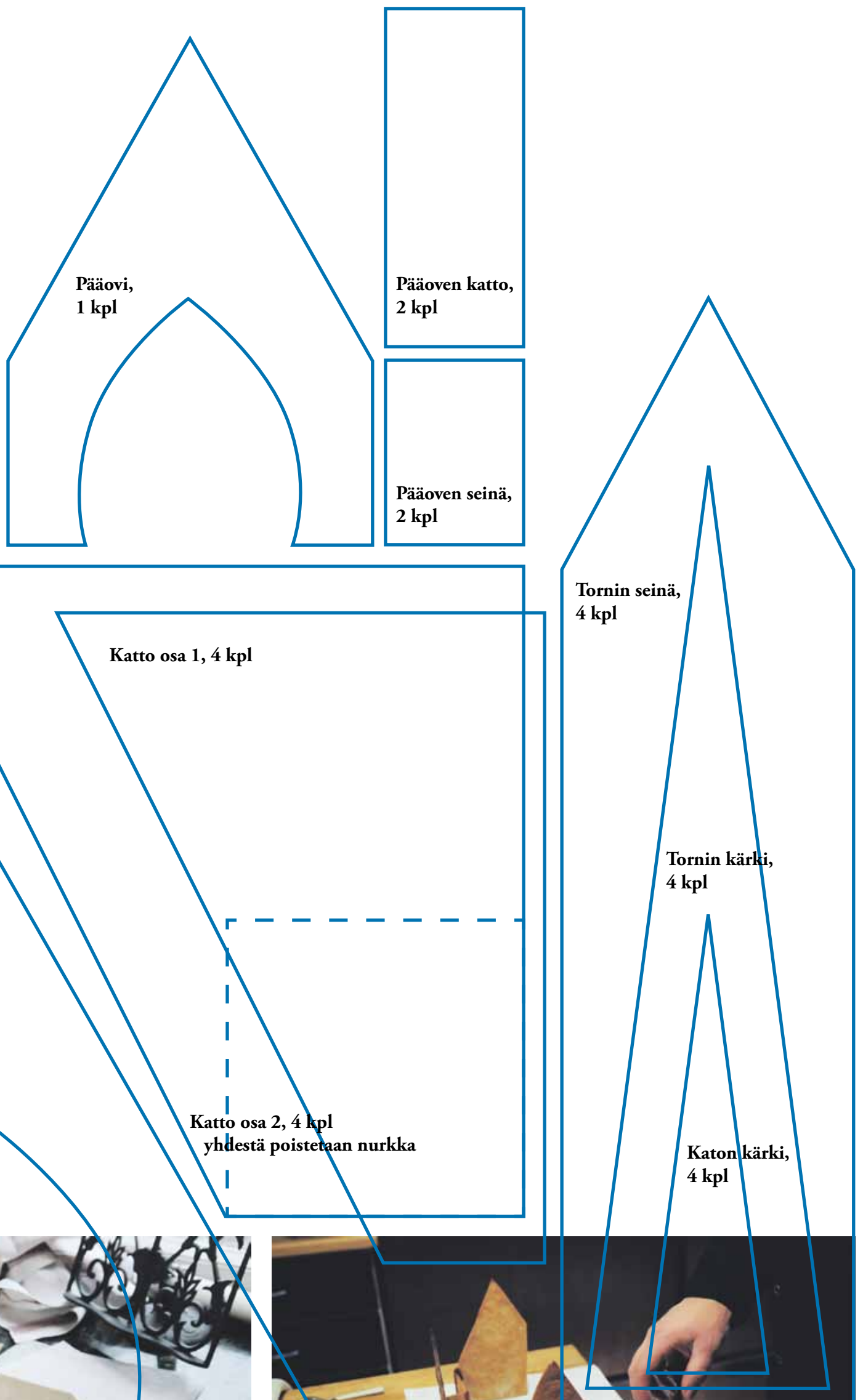

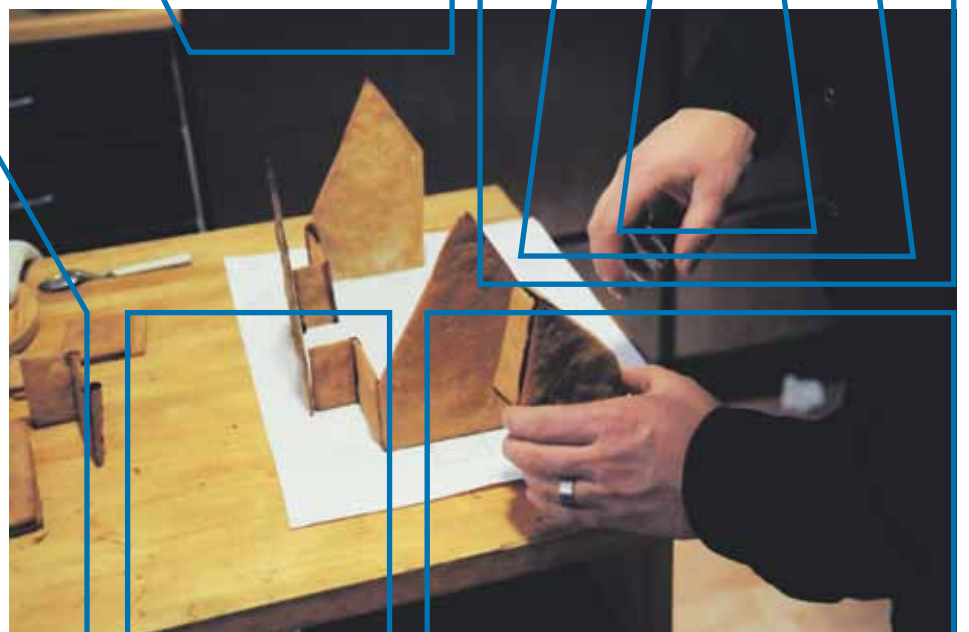
Lehden kannessa oleva Koiviston kirkon piirakkumalli on lähes piirustusten mukainen, paitsi että keskellä katon harjaa pitäisi olla vielä yksi torni. Isot kaari-ikkunat on myös mitoitettu piirustuksiin. Ne voi leikata suoraan taikinaan tai sitten kuvioda koristein kirkon seinille.

Haasteellisin osa lienee kirkon kokoaminen. Pannulla sulaksi kuumennettu sokeri on paras, mutta polttavan kuuma liima. Kirkon katto- ja tornirakenne on niin monimutkainen, että palojen yhteen sovittaminen, sokeriliiman saaminen oikeisiin paikkoihin ja rakenteen tukeminen tuotti ainakin mallikirkon rakennustyömaalla muutamia työtaturmia. Sormien polttamisen lisäksi onnistuimme tipauttamaan lattialle muutaman elementin, mistä syystä kirkosta tuo keskitorni puuttuu.

Mutta kun kolmen illan uurastus (taikina - muotoonleikkaus ja paisto -kokoaminen) oli vihdoin tehty ja kirkko puuteroitu tomusokerilumeen oli joulumieli hyvä. Näin tehtiin koivistolainen joulukirkko. Se on nyt restauroituna ja valmiina jakamaan kansamme joulujuhlan tunnelmat.

Päätyseinä, 4 kpl - joista 3 ikkunallista

Seinä, 3 kpl

Seinä, 3 kpl

Armi (ja Ratian veljekset) Helsingin Kaupunginteatterissa

Helsingin Kaupunginteatterin pienellä näyttämöllä esitetään Armi Ratiasta (1912-1979) kertovaa näytelmää. Nimiroolissa, Suomen tunnetuimman tekstiili- ja vaatetusalan yrityksen luoja Riitta Havukainen. Näytelmän on kirjoittanut Pirjo Toikka ja sen ohjaa Milko Lehto.

”Armi-näytelmä kuvaa päähenkilönsä elämää viidenkymmenen vuoden ajalta, 1940-luvulta hänen kuolemaansa vuonna 1979 saakka. Näytelmä kertoo räiskyvän, ennakkoluultottoman, intohimoisen ja impulsiivisen päähenkilönsä kautta taiteilijan elämästä hyveineen ja paheineen, voitonhetkineen ja heikkouden tunteineen.” Näin näytelmää kuvataan Helsingin kaupunginteatterin viestintäaineistossa.

Mutta mielestäni se kertoi myös Ratian veljesten tarinan. Julkisuuudessa he ovat aina olleet jotenkin epämääräisiä hahmoja Armin varjossa ja taustassa. Näytelmän kautta heidän vahva roolinsa koko Marimekon olemassaolossa ja vaiheissa vahvistui. Kuva Armista rakentuu nimenomaan häneen suhteestaan ja suhtautumisestaan lähipiiriinsä. Heidän kauttaan heijastuu koko Armi, kaikkienensa. Armi oli uskomaton taiteilijasielu, visionääri, ainutlaatuinen suomalaisuuden symbolin luoja ja samalla jotenkin narsistisen epämääräinen, läheisiään ponnahduslustedä käyttävä, kovakin ihminen. Oliko Armin vahvuus myös hänen suurin heikkoutensa?

”Armin lukuisissa rooleissa nähdään 17 näyttelijää, joilla lähes kaikilla on näytelmässä useita rooleja. Armin aviomiehenä nähdään Matti Ristinen, lapsina

Kreetta Salminen ja Tuomas Rinta-Panttila, Saara-sisarena Ursula Salo ja Kerttu-kodinhoitajana Pia Runnako. Muissa rooleissa nähdään muun muassa Vuokko Hovatta, Sari Haapamäki, Johanna Kokko, Vappu Nalbantoglu, Jari Pehkonen ja Sara Wellings.

Suomalaiset ottivat vuonna 1951 perustetun Marimekon omakseen jo 1950-luvun lopulla, ja kansainväliseen maineeseen Marimekko nousi vuonna 1960, kun tulevan presidentin puoliso Jacqueline Kennedy poseerasi Sports Illustrated -lehden kannes-
sa Marimekossaan”.

Toisaalta Armin, Ratioiden ja Marimekon tarina on meille niin oma ja tuttu. Oli helppoa antaa näytelmän vietäväksi. Tuttuja kankaista ja kuvioita, tuttuja ihmisiä, näyttelijät rooleissaan onnistuneita. Esityksen alkuhetkestä lähtien pääsi katsomaan Armin ja Ristomatin elämää, Riitta Havukainen ja Tuomas Rinta-Panttila katosivat jonkin käsiohjelman sivuille. Todellisuus ja tarina sekoittuivat. Käsiohjelmassa kerrottiin, että mikään esitetystä ei välttämättä ole ollut oikeaa ja totta.

”Vuonna 1912 Pälkjärvelä Laatokan Karjalassa syntynyt, sittemmin Koivistolle muuttanut Armi Airaksinen avioitui 20-vuotiaana luutnantti Viljo Ratian kanssa

Armi näytelmän kuvat Helsingin Kaupunginteatteri, Marko Mäkinen

Suomalaiset ottivat Marimekon omakseen

ja opiskeli tekstiilisuunnittelijaksi Ateneumin taideteollisuuskoulussa. Armi työskenteli copywriterina Erva-Latvalan mainostoimistossa, kunnes siirtyi vuonna 1949 miehensä Viljon omistamaan Printexiin ja ryhtyi hankkimaan painettavaksi ennennäkemättömän värikkäitä ja rohkeita kuvioita. Kaksi vuotta myöhemmin syntyi Marimekko, kun Ratiat päättivät

näyttää, että Printexin erikoisista kankaista voi myös tehdä vaatteita.

Armi-näytelmän runsaan, lähes 150 asukokonaisuutta sisältävän puvustuksen suunnittelusta vastaa Elina Kolehmainen. Marikuoseista ammentavan lavastuksen legendaarisine Bökarin kartanoineen on suunnitellut Katariina Kirjavainen, joka vastaa myös esityksen näyttävistä projisoinneista yhdessä Matias Ojasen kanssa. Armin valosuunnittelijana vierailee Kalle Ropponen ja äänisuunnittelija on Mauri Siirala

Suomalaiset ottivat vuonna 1951 perustetun Marimekon omakseen jo 1950-luvun lopulla, ja kansainväliseen maineeseen Marimekko nousi vuonna 1960, kun tulevan presidentin puoliso Jacqueline Kennedy poseerasi

Sports Illustrated -lehden kannes-
sa marimekossaan.”

Meitä oli näytelmää katso-
massa neljä naista, kolme sukupolvea koivistolaisia, joiden Penttilän kodin pihapiirissä on aikanaan tanssittu Armin ja Viljon häitä. Nuorin meistä opiskelee tekstiilimuotoilua. Juuri näytöstä ennen hänen oli pitänyt tuottaa 45 erilaista kangaskuusia. Kohta lavalla esiintyi Marimekon kuoseja ja niiden syntytarinaa. Pitkin näytelmää äitini supatti tarkempia tietoja Ratioista. Näytelmä ja omat kokemukset kietoutuivat hienoksi, unohtumattomaksi jopa omakohtaiseksi tarinaksi.

Armi-näytelmä kannattaa ehdottomasti käydä katsomassa.

Teksti Helsingin Kaupunginteatteri ja Riikka Salokannel

Kirjotuksi ja kuulumissii

On ehdittävä...

Olethan huomannut, meillä taas on kiire.

Sanomme, että jouluehdittävät tulevat ja kiirehdimme. On ehdittävä niin paljon ennen joulua.

Miksi meillä on kiire?

En tiedä tarkkaan, mutta luulen niin olleen jo kauan. Myönnän, että tämä ei ole helppoa. Sanotaan itsekkyydenkin lisääntyneen. Emme välitä muista, lähimmäisistämme.

Tunnethan Sinä meidät ihmiset
Me olemme tällaisia
ja kuitenkin kaipaamme
jouluun ja sen rauhaa.

Eikö näin ole hyvä?
Toivotko vielä jotain muuta?

Oi, suo anteeksi.
unohdin ihan,
että jouluehdittävät on myös Sinun syntymäjuhlasii.
Eikä minulla ole Sinulle lahjaakaan.

Tule kylään meille. Meidän kaikkien luo.
Näethän, että olemme
valmistautuneet jouluun.
Lumi peittää maiseman.
Tiet ja pihat on valaistu
Sinun on hyvä tulla.

Pyydätkö vielä jotain?

Vastaanottavaisen mielen ja sydämen?

Mistä sen löydän?

Kurt Ratia

Papulan ruusu

Lennä pääsky, lennä sinne
mis on kaunihimpi koivurinne.
Kaipuu joka kesä Karjalaan
metsän reunaan, kotimaisemaan.
Pihapiiriin pelto aukeaa,
talot puuttuu, muuttaa maisemaa.

Kerro sotapoika mitä aattelit,
kun talot roihuun sytyt.
Silloin sotatalven aikaan.
Sait käskyn, polta, pane palamaan.
Talot vaan ei kasva uudestaan.
niinkuin ruusu joka kesä kukkimaan.

Ruusun verson, kivijalan viereen kasvaneen,
kuin aarteen löysin maasta kotipihan.
Sen kauas kannoin, länteen ihan.
Sai versot kasvupaikan uuden,
saaren rannan kallioisen.
Taas nouset kiven viereen kukkimaan.
Ain kumarrumme puolees uudestaan.

Siirtolainen olet niin kuin me,
kaunistat taas pihamme ja kotimme.
Niin vain elit, kestit ja jaksoit,
tuoksullas kaipuuni ihanasti maksoit.
Uudet on versot, sama on laatu.
Se on Papulan ruusu, se ei sodassa kaadu.

Humaljoen kylään, omaan kasvualustaan
tää ruusu kyllä, aina uudestaan
saa minut kotiani kaipaamaan.

Alli Rämö
Humaljoelta

Muistoja Kiurlahden syksystä

jatkuu sivulta 1

Äiti ol saan tehty joitakii ostoksii, nii myö mäntii takas laivarantaa. Laival päästii taas Uurasee mis oltii taas yötä, ilta kierrettii äiti tuttavii. Siel päästii taas laival Souka laituril, mist käveltii kottii, ku ilta pimeni. Syksymyrskyi alkoi olla. Selkäranna puolel tul valtavi aaltoja rantaan, Joita ol kiva katsella.

Sit yhteen aamun ihmiset juoksenteliit talos toisee, mie ihmettelit et mikä nyt on. No rantaa on tult iso miina! Miun piti päässä sitä katsoomaan. Herane aika se on minu isomp, ja sii ol sarvii, ja aallot keinutti sitä. Äiti huutel minnuu, ja ku mie tulit rannast päi, ni hää ol vihane.

Meil ol annettu käsky muuttaa väliaikast kylä toisel puolel. Myöhä mäntii mossolaa, miu issään kottii. Talo ol tyhjän, Aappoha ol sil välil käynt. Talo ol iso, siel ol monta huonetta. Lahepuolel ol iso tupa sit ol neljä kammarii. Sali ol iso ja sinne ol oma ovi mist sinne kulettii. Mut salit puuttu lattiaa, vain reunoil ol muutama paksu puna ruskee lankku jälelel, no ne korsun seinäthä olliit jus noita lankkui. Navetas äiti kävi elukat hoitamas, mut ruoka laitettii ja nukuttii mossolas.

Seuraavan päivään mie olin isompii poikiin kans lahe puolel, ni koulu polkuu pitki tul mies hieno salku kans ” mis tääl on se miina?”. No myö kerrottii ja meil selvis et hää on sen miinea purkaja. Nuor kalpee mies. Miulle tul mielee et ossakoha se sen tehä. Myö pojat mäntii häne peräs, mut hää komens meijät pois. Isommat pojat päättiit männä jostai ettäälts katsummaa mite miina puretaa. Nii

myö löyvetti sopiva paikka mist rakenuksii välist miinä näky. Joku isommist pojist ol tietävinnää ”täs on hyvä kivijalka minkä suoja on hyvä olla, vuorotelle voija kivijala kulmasta kurkistaa mitä se mies tekköö, ja jos miina räjähtää ni sillo pittää kiireest vettä pää pois sillä sirpaleita tulluu varmast tänne saakka. Miekii pääsin katsomaa, mieshä ei yhtää pelän, häähä ol mahallaan miina pääl ja ruuvas yhtä sarvee. Eihä hää sitä kovinkaa kauva pur-

kant, sit hää tul lahe puolel ja ilmotti meil ”sytyttimet on poistettu, miina ei voi enää räjähtää” Lisäks hää kävi paris talos tekemäs saman ilmoituksen, ja ol myös kertont et armeija moottorivene tulloo hinamaa miinan lähi päiviin merel misä se tuhotaa, ja nut saatta männä kottii. Myö äiti kans oltii viel yksi yö mossolas.

Seuraavan päivään tul iso moottorivene ja joka pitkän vajerin avulla läht vetämää miinaa. Sit poiki kans istuttii rannal oottamas mite miina räjähtää. Moottori veti miinan monen kilometrin päähä johän se sen jätti ja pitkä matka pääst se ampu sitä, sit ne sai sen räjähtämää, kyl oli kova paukku.

Mei tupa ol viilentynt ku oltii oltu Mossalas. Äiti ol tehnt leipätaikinan edeliseen päivän ja tänään pit leipoo, nii saahaa talo lämpimäks. No ku meil ol leipoma päivä, ni sillo syötii hapalohkoo. Mie en sitä pitän oikee herkuunain, mut ku siihe laitto kunno voisilmän ni kyl sil nälkä läks.

Syksy eteni ja pimeys valtas päivävallo, illal ku kulettii, nii pit olla vanari jot näki mis kävellää. Rannat alko jäätyy, ja äitilt tul tiukka komento ”jäil et sit mäne vaik muut männöö”. Nii talvi anto merkkiään, ja Joulust alettii puhumaan. Se ol joku suur juhla jota jo alettii valmistella.

No rantaa on tult iso miina!

Mäntsälän koivistolaiset valmiina uuteen toimintakauteen

Koivistolaisuus ja kiinnostus entiseen kotipitäjään ja asuinpaikkoihin siellä on edelleen voimissaan Mäntsälän Koivisto-seuran jäsenten keskuudessa.

Kesäkauden päätöstilaisuuden, perinteeksi muodostuneen grilli-illan aikana, tarinoitiin ja muisteltiin kesällä Helsingissä pidettyjä Koivisto-juhlia ja entisen kotiseudun lisäksi evakossa oloa ja asettumista Mäntsälään.

Suurin osa muistelijoista on luonnollisesti jo kauan ollut eläkkeellä, nuoremmat vasta hiljattain eläkkeelle siirtyneitä.

- Terveystieteen kehitys on vaikuttanut siihen, että keski-ikä on noussut. Sen seurauksena on muodostunut uuden polven teräsmummoja ja – vaareja. Heillä on

paljon annettavaa nuoremmille, todettiin keskustelujen aikana..

Mäntsäläläiset arvostavat Koivisto-juhliä, ovathan he monesti olleet valmiita ottamaan järjestelyvastuun ja myös onnistuneet tehtävässään.

Jo yli 40 vuotta toimineen seuran toimintaan on tullut myös nuoria mukaan.

Mielenkiinnolla seurataan miten suunnitelmat Koivisto-juhlien järjestämisestä rajantakaisessa Koivistossa etenevät ja toteutuvat.

Sitä ennen osallistutaan mahdollisuuksien mukaan muiden koivistolaisseurojen matkoihin ja

Kurt Ratia (vas.) kiitti saamastaan merkistä, jonka luovuttivat Raimo Kyytsönen ja rahastonhoitaja Ulla Röpötti. Kuva Seppo Tähkäpää.

tilaisuuksiin.

Mäntsälän Koivistolaiset jatkaa Raimo Kyytsösen johdolla. Sihteerinä jatkaa Seppo Tähkäpää ja rahastonhoitajana Ulla Röpötti. Toimintasuunnitelma on rakennettu perinteisten tapah-

tumien varaan. Eli järjestetään erilaisia tapaamisia, joita ei liika virallisuus rasita, tavataan tuttuja ja haastellaan. Näin viireys pysyy yllä ja mielenkiinnolla odotellaan aina seuraavaa tapaamista.

Seuran kevätkokouksessa luo-

vetettiin Mäntsälän Koivisto-juhlien tiedottajana toimineelle Kurt Ratialle Koivisto seuran hopeinen ansiomerkki.

Tilaisajat ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

TTMATKAT OY

Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@ttmatkat.fi
www.ttmatkat.com

Onnitteluit` ja muistamissii`

MERI TUULIA HÄMÄLÄINEN on suorittanut ylioppilastutkinnon Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa.

"Äijä" Onni Pekka Hämäläinen
Koiviston Härkälästä

Lämpimät onnittelut ylioppilaalle SUVI KATRIINA KAUKIAISELLE. Valmistunut Nastolan lukiossa 2011.

Isovanhemmat Kyösti ja Pirjo Kaukiainen Koivistolta. Vanhemmat Juha ja Sari Kaukiainen Nastolasta. Rakkaudella kotiväki.

Lahden Yhteiskoulun aikuislukiossa kirjoitti ylioppilaaksi syksyllä 2012.

Niklas Oskar Kakko jonka isoisa on Ossi Kakko, syntynyt Koivistolla 1929.

Tällä palstalla julkaisemme onnitteluja.
Aineisto digitaalisena otsikolla: Koiviston viesti/onnittelut, sähköpostitse osoitteeseen: studio@salokanneltoivonen.fi. Muussa tapauksessa, aineisto: Studio Salokannel Et Toivonen, Hämeenkatu 5, 15110 Lahti.

Kuvien lähetys omalla vastuulla. Kuvat palautetaan vain jos mukana on osoitteellinen kirjakuori postimerkkeineen.

Tääl` tapahtuu

Härkäläläisiä NUUTTINYTTÄREITÄ

Vietetään Karjalatalon Sortavala-salissa la 12.1.2013 klo 13 - 16

Aiheena ISOVANHEMMAT muistellen sanoin, kuvin ja sävelin

Tuo purtavaa tullessais, juomat talon puolesta

Tervetulleeks toivottaa
Härkälän kylätoimikunta

Helsingin Koivistolaiset ry.

toivottaa kaikille jäsenilleen, ystävilleen ja sidos-ryhmilleen Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2013!
Kevään 2012 tupailat pidetään Karjalatalon Sortavala-salissa tiistaisin klo 18 alkaen:

15.1. Tietoisku: Eroon turhista tavaroista
Tarjolla on kahvia, teetä ja piirakoita!

12.2. Unto Erlamo kertoo kertoo sukututkimuksesta.
Perinteiset piirakkakahvit ja mukavaa koivistolaista seuraa!

12.3. Pidämme ensin vuosikokouksen klo 18 ja heti sen jälkeen seuraa tupailta. Sen aiheena on "Neljä koivistolaista" (Polaris, Pohjantähti, Saarentähti ja Koivisto). Muista tulla! Pietää hyvä kokous, ja sit nautitaa ohjelmast, haastetaa ja juuvaa kohvii sekä syyvää piirakoita!

Naisten kerho kokoontuu keväällä seuraavasti:
Karjalatalon Inkeri-salissa maanantaisin klo 13 28.1, 25.2. ja 25.3. sekä kevätlounas ma 22.4. Tervetuloa!

Lykkäjäisiä juhliitaan Suomenlinnassa 23.5.2013.

Johtokunta

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

*Toivotamme kaikille Hyvää Joulua
Ja Onnellista Uutta vuotta 2013*

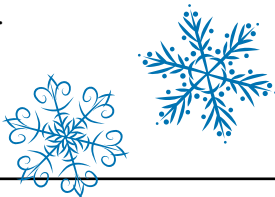

Tervetuloa taas mukaan toimintaamme tulevanakin vuonna:
Toiminta Kajuutassa Itäpellontie 2 20300 Turku
Naistenpiiri eli Messitytöt aloittavat maanantaina 7.1.2013 klo 13 ja siitä eteenpäin joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina samaan aikaan.
Käsityökerho aloittaa torstaina 10.1.2013 klo 10
Jaalamiehet aloittavat torstaina 10.1.2013 klo 14 ja kokoontuvat joka torstai, paitsi viikolla jolloin kajuuttailta tai jos samalla viikolla on yhdistyksen muuta toimintaa.
Vuoden ensimmäinen Kajuuttailta tiistaina 15.1.2013 klo 17.
Kajuuttailta säännöllisesti joka kuukauden kolmantena tiistaina klo 17

Joulutervehdys

Saarenpään Hilskojen sukuseuran hallitus toivottaa jäsenilleen sekä heidän perheilleen siunattua joulurauhaa.

Onnea ja terveyttä tulevalle vuodelle!

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi

Junalla Viipuriin, bussilla Koivistolle, Kronstadtiin ja Pietarhoviin 26.7. – 28.7.2013

Kaukiaiset ja Mäkeläiset suunnittelevat v. 2013 kesäretkeä, jolle ovat tervetulleita kaikki koivistolaiset ja heidän ystävänsä, yhteensä max 47 henkilöä.

Ohjelma pääpiirteissään on seuraava (ajat varmistuvat keväällä):

Pe 26.7. 2013

09.30 Kokoontuminen Helsingin Rautatieasemalla.

10.00 Allegro-junalla 2. luokassa Viipuriin. Junassa baguette-aamiainen. Viisumit tarkastetaan junassa lähellä rajaa.

13.37 Juna Viipurissa, jossa siirrytään Reise-Gast Oy:n turistibussiin, paikkoja 47 + 1.

Ajetaan Koivistolle, jossa Ryhmä Saarenpää (max 10 henkilöä) siirtyy venekuljetuksiin

Saarenpäähän ja jatkaa omalla ohjelmalla.

Ryhmä Terijoki jatkaa Kannasta kierrellen Raivolan lomakeskukseen. Majoitus 2 hh:ssa. Illallinen lomakeskuksessa.

La 27.7.2013

08.00 Aamiainen Raivolassa

09.00 Lähtö bussilla patotietä pitkin Kronstadtiin ja Pietarhoviin. Kronstadtiin tutustutaan omin neuvoin. Pietarhovissa opastettu tutustumisen puistoon ja Suureen palatsiin.

Lounas matkan aikana.

Paluu Terijoelle, jossa majoitus Gelios hotellissa 2 hh:ssa. Illallinen hotellissa.

Su 28.7.2013

07.30 Aamiainen hotellissa

08.30 Lähtö bussilla rantatietä Koivistolle, hotellista mukaan rantaeväät.

09.30 Rantaudutaan Penttilään, tavataan tuttuja, pidetään kokouksia, kastetaan uusia penttiläläisiä. Nautitaan rantakahvit suolaisen ja makean eväksen kera.

13.30 Noudetaan ryhmä Saarenpää Koiviston satamasta ja ajetaan Viipuriin.

14.00 Lounas Pyöreässä Tornissa

15.20 Bussilla Viipurin asemalle, jossa oltava 1 tunti ennen junan lähtöä passi- ja viisumitarkastuksessa.

16.30 Lähtö Allegrolla Viipurista Helsinkiin 2. luokassa.

18.01 Juna Helsingissä, retki päättyy.

Kaikki ajat ovat paikallisia aikoja.

Ryhmä Saarenpää tekee itselleen oman ohjelman. Pääsy Saareen ensi kesänä on epävarmaa. Jos se ei onnistu, ryhmä liittyy Ryhmä Terijokeen.

Hinnat sisältäen kaiken edellä todetun:

Ryhmä Terijoki n. 480 euroa + viisumi 57 eur + järjestelykuluja 10 eur, yht. n. 550 / henk.

Ryhmä Saarenpää n. 280 euroa + viisumi 57 eur + järjestelykuluja 10 eur, yht. n. 350 / henk. + Koivisto-Saarenpää-Koivisto osuus (venekuljetukset, ruokailut majoitus kaksi yötä). Tämä osuus on vielä auki.

Lisämaksu yhden hengen huoneesta Raivola+Gelios hotelleissa 50 euroa (2 x 25). Alle 17 vuotiaat saavat Allegrossa alennusta, määrä on auki. Raivolassa ja Gelioksessa on huoneissa lisävuodemahdollisuus lapsille, hintavaikutus auki.

Ilmoittautumisia ottavat vastaan Ryhmä Terijoen osalta Risto Mäkeläinen, risto.makelainen@kolumbus.fi tai puh. 050-1751.

Ryhmä Saarenpää: Risto Kaukiainen, risto.kaukiainen@pp2.inet.fi tai puh. 040-7338949.

Ilmoittaudu tammikuun 2013 loppuun mennessä. Ilmoittautumisesta tulee sitova maaliskuussa 2013, jolloin kerätään osanottajien tiedot ryhmäviisumia varten ja annetaan maksuohjeet. Muista matkavakuutus!

Tervetullo Koivistol ja uutta patotietä pitki Pietarhovii, toivoot Ristot K ja M.